

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

**«Методичний супровід практичної підготовки суб'єктів господарювання
у сфері цивільного захисту»**

слухача групи №16

Курченко Валентина Васильовича

Керівник роботи: _____
(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

До захисту _____
(допущено/недопущено)

(підпис керівника)

КИЇВ 2019

ЗМІСТ

Вступ 3	
Основна частина	4
1.Планування методичного супроводу практичної підготовки суб'єктів господарювання	4
2.Методичний супровід практичної підготовки на підготовчому періоді СОН (СОТ)	6
3.Види занять з методичного супроводу заходів практичної підготовки	8
4.Методичний супровід під час проведення практичного навчання (тренування)	12
5.Основні документи, що відпрацьовуються під час методичного супроводу, їх форми та зміст	13
6.Облік роботи з методичного супроводу практичної підготовки при проведенні спеціальних об'єктових навчань (тренувань)	17
Висновки та пропозиції	18
Список використаних джерел	19
Додатки	22

ВСТУП

Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту є вищою формою практичної підготовки працівників, зокрема керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, що визначає в цілому готовність підприємств, установ та організацій до реалізації планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період.

Якість навчання з цивільного захисту, особливо практичне навчання, в значній мірі залежить від якісного методичного супроводу. Проведення методичного супроводу практичного навчання на підприємствах, установах, організаціях займає більшу частину річного навантаження завідувачів пунктів (навчально-консультаційних) Навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності областей. Тема актуальна. Мета - на основі аналізу вимог до проведення методичного супроводу практичної підготовки узагальнити форми і методи надання методичного супроводу суб'єктам господарювання (підприємствам, установам, організаціям) завідувачами пунктів (навчально-консультаційних) НМЦ ЦЗ та БЖД областей.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. ПЛАНУВАННЯ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Повнота і якість виконання пунктами (навчально-консультаційними) (НКП) НМЦ ЦЗ та БЖД заходів методичного супроводу підприємств установ організацій багатозалежить від їх тісної співпраці взаємодії з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, територіальними органами Державної служби України з надзвичайних ситуацій та підприємствами, установами, організаціями, що проводять заходи практичної підготовки. Виходячи з цього, співпрацю пунктів (навчально-консультаційних) НМЦ ЦЗ та БЖД доцільно проводити з суб'єктами забезпечення цивільного захисту безперервно починаючи з етапу планування заходів цивільного захисту на рік і закінчуючи підведенням підсумків конкретного заходу практичного навчання. Основним документом з проведення практичної підготовки є План-графік проведення практичної підготовки осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту на підприємствах. В установах, організаціях міста (району)

Критерієм пріоритету включення підприємств, установ, організацій до План-графіку проведення практичної підготовки є ступінь небезпеки їх діяльності для певної території, віднесення об'єкту до відповідної категорії цивільного захисту, об'єкти підвищеної небезпеки або потенційно небезпечні об'єкти, об'єкти, які мають стратегічне значення та або продовжують свою діяльність в особливий період, вид практичного заходу, а також терміни надання методичного супроводу в минулому, зміна керівництва підприємств, установ, організацій.

Не пізніше ніж за 1.5 місяці до початку практичного заходу, по ініціативі, пункту (НКП), між районними управліннями ГУ ДСНС України

направляється лист керівнику підприємства, установи, організації про необхідність та строки проведення робочої зустрічі для обговорення та узгодження питань підготовки та проведення навчання (тренування). Не пізніше ніж за тиждень до робочої зустрічі представники територіального органу ДСНС України та пункту (НКП)НМЦ ЦЗ та БЖД готують пропозиції до вихідних даних у наказ та план проведення майбутнього практичного заходу. Під час робочої зустрічі ,з якої практично і починається методичний супровід рекомендується обговорити та узгодити наступні питання:

- мета проведення методичного супроводу;
- порядок навчання керівного складу та учасників спеціальних об'єктових навчань і тренувань в підготовчий період та під час проведення навчань (тренувань);
- порядок надання допомоги щодо розробки документів для проведення навчань, тренувань;
- алгоритмів дій учасників;
- порядок організації та проведення комплексу занять для підготовки керівництва і забезпечення успішного проведення навчань (тренувань);
- ступінь участі представників пункту (НКП) НМЦ ЦЗ та БЖД під час проведення навчань, тренувань, та підготовки необхідних даних для підведення підсумків і підготовки звіту;
- інші заходи, які на думку сторін необхідно провести за планом забезпечення методичним супроводом підприємства, установи, організації, що проводить навчання (тренування).

2.МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ПІДГОТОВЧОМУ ПЕРІОДІ СОН (СОТ)

Після ознайомлення із станом цивільного захисту на СГ, завідувач пункту першим кроком супроводу надає консультаційну допомогу керівнику суб'єкта господарювання в підготовці Наказу про проведення навчання (тренування) з цивільного захисту.

Протягом наступних 45 днів підготовчого періоду методичний супровід здійснюється шляхом проведення завідувачем пункту (НКП) НМЦ ЦЗ та БЖД занять на навчально-матеріальній базі суб'єкту господарювання під час яких на, основі ознайомлення з планами реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, надається консультаційна та методична допомога керівництву суб'єкту господарювання стосовно навчання персоналу за відповідними програмами, організується участь керівного складу та фахівців суб'єкту господарювання у роботі спільних нарад і семінарів з даного питання, надається консультативна допомога у розробленні документації з підготовки та проведення навчань, тренувань, а також з підготовки матеріалів для підведення підсумкових заходів за проведеним навчанням (тренуванням). Підготовку осіб, які очолюють об'єктові формування цивільного захисту та осіб, які очолюють штаби керівництва об'єктовими навчаннями (тренуваннями) доцільно здійснювати в підготовчий період на навчальній базі пунктів (НКП) НМЦ ЦЗ та БЖД в складі навчальних груп згідно з планами комплектування за відповідними програмами постійно діючих семінарів. Навчання працівників суб'єктів господарювання на суб'єктах господарювання здійснюється згідно з Програмами підготовки працівників підприємств установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях, які розробляються СГ.З початком методичного супроводу керівник підприємства, установи, організації разом з завідувачем пункту (НКП) НМЦ ЦЗ та БЖД визначають категорії, з якими проводиться навчальні заняття,

уточнюються питання, на які необхідно звернути увагу, розробляються та затверджуються плани їх проведення. Рекомендується залучати при підготовці спеціальних об'єктових навчань (тренувань) заступників, помічників, керівника навчання, персонал штабу керівництва, а також посадових осіб, яких планується залучити до проведення практичних заходів роздільних об'єктових тренувань спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, керівників робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, осіб, які входять до штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, керівників спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.

При проведенні протипожежних тренувань: керівника спеціалізованої протипожежної служби, відповідальних за пожежну безпеку структурних підрозділів, керівника формування пожежогасіння, керівника об'єктової добровільної пожежної дружини.

При проведенні протиаварійного тренування: командирів протиаварійних формувань об'єктів підвищеної небезпеки). Інструктивно-методичні навчальні заняття проводяться завчасно з кожною категорією осіб, що залучаються до організації та проведення навчань, а їх тривалість визначається навчальними цілями, кількістю навчальних питань та ступенем підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

Під час проведення навчальних занять за їх видами особлива увага звертається на особливості проведення етапів навчання (тренування) виходячи із специфіки організації та виконання заходів цивільного захисту на суб'єкті господарювання, порядок відпрацювання та зміст документів щодо підготовки та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань, розробку зразків документів з підготовки та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань (форми, зміст, порядок відпрацювання, доведення до виконавців та контролю їх виконання) згідно з табелем термінових донесень за навчанням, розробку алгоритму дій учасників навчання, особливо посередників та працівників, які на час навчання

призначаються керівником на навчальних місцях з практичного відпрацювання заходів і робіт та/або залучаються до проведення таких заходів і робіт, інші питання.

До початку спеціального об'єктового навчання комісією підприємства, установи, організації, до складу якої залучається представник відповідного територіального органу ДСНС України, здійснюється оцінка готовності (допуск) персоналу до його проведення. Склад комісії, її завдання та строки виконання визначаються наказом керівника підприємства, установи, організації. За результатами роботи комісії складається акт, що затверджується керівником підприємства, установи, організації. За розділи акту, що стосуються оцінки особистої теоретичної підготовки керівного складу навчання поряд з підписами членів комісії доцільно мати і підпис завідувача пункту (НКП)НМЦ ЦЗ та БЖД, який здійснює методичний супровід підприємства, установи, організації. При проведенні спеціального об'єктового тренування акт не складається.

3. ВИДИ ЗАНЯТЬ З МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ЗАХОДІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ФОРМИ ТА МЕТОДИКА ЇХ ПРОВЕДЕННЯ

Методичний супровід підприємств, установ, організацій під час підготовки та проведення ними заходів практичної підготовки рекомендується здійснювати на робочих місцях учасників навчання на підприємствах, в установах і організаціях, а також на спеціально обладнаних навчальних місцях полігонів і містечок з практичного відпрацювання етапів навчань, тренувань за такими видами занять:

- урок практичного навчання;
- інструктивно-методичне заняття;
- інструктаж;

- консультація;
- практика з проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань.

Наведені види занять можуть проводитися за груповою, індивідуальною та змішаною формами, які визначаються завідувачем пункту (НКП) в залежності від чисельності тих, хто навчається, місця навчання (навчальне містечко, дільниця, виробництво, тощо), терміну навчання та технології виконання робіт або дій, яким навчаються. Рекомендована кількість слухачів при груповій формі проведення навчання складає 3-5 осіб. Урок практичного навчання може проводитися за груповою, індивідуальною та змішаною формою організації навчання. Консультації можуть проводитися як за індивідуальною, так і за груповою формами.

Під час самостійної роботи учасників заходів практичної підготовки завідувачем пункту НМЦ ЦЗ та БЖД за замовленням керівництва підприємства, установи та організації, можуть проводитися заняття з виробничим персоналом за програмами підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

Урок практичного навчання, як правило, проводиться із слухачами, які пройшли курсове навчання за навчальними категоріями: начальник штабу керівництва спеціальним об'єктовим навчанням (тренуванням), начальник штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, командний (начальницький) склад формувань цивільного захисту, працівники диспетчерських служб. Урок проводиться завідувачем пункту (НКП) безпосередньо на робочому місці слухачів або на спеціально обладнаних навчальних місцях по плану навчання, тренування. Всі уроки практичного навчання передбачають наявність у слухачів теоретичного матеріалу за відповідними програмами з функціонального навчання, за якими й виконуються роботи за елементами навчально-виробничих завдань робочих програм методичного супроводу конкретного заходу практичної підготовки.

Під час уроків практичного навчання кожний слухач вчиться раціонально, відповідно до встановлених програмою норм часу самостійно за допомогою теоретичного матеріалу виконати навчальні елементи навчально-виробничого завдання пов'язаного з підготовкою та проведенням спеціальних об'єктових навчань (тренувань) і у випадку утруднень одержати особисту консультацію від завідувача пункту(НКП). При індивідуальній формі проведення уроку передбачається, що той, хто навчається, безпосередньо на своєму робочому місці за консультацією від завідувача пункту (НКП) виконує різні за змістом навчальні елементи відповідного навчально-виробничого завдання програми. При груповій формі проведення заняття всі слухачі на навчальному містечку, ділянці або виробничій території, яка планується за планом навчання (тренування) під обладнання навчальних місць або місць імітації, виконують відповідно до програми однакові або однотипні завдання. Допомога завідувачам пункту (НКП) слухачам надається у формі групових консультацій з виконання конкретного навчального завдання з послідуючою організацією контролю за виконанням робіт. Групова форма найбільш ефективна при виконанні слухачами простих робіт або тих, що носять однотипний характер. Урок практичного навчання може містити у собі опитування, пояснення й закріплення матеріалу. На початку уроку завідувачем пункту (НКП) надаються пояснення до виконання навчального елементу навчально-виробничого завдання. При необхідності складаються операційні карти виконання роботи на основі теоретичного матеріалу. В подальшому завідувачем пункту (НКП) контролюється хід виконання завдання. При необхідності надаються консультації, заслуховується звіт про виконану роботу.

Інструктивно-методичні заняття проводяться завідувачем пункту (НКП) з персоналом підприємств, установ, організацій, які під час проведення спеціальних об'єктових навчань (тренувань) виконують обов'язки заступників, помічників керівника навчання (тренування), начальників

спеціалізованих служб цивільного захисту, які входять до складу посередницького апарату, штабу з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Мета інструкторсько-методичного заняття підготувати його учасників до вибору і застосуванню найбільш прийнятних методів їх роботи під час підготовки, організації і проведення спеціального об'єктового навчання (тренування), використання навчального часу та матеріально-технічних засобів. Під час заняття до його учасників доводиться тема навчання (тренування) навчальні цілі та навчальні питання, що будуть відпрацьовуватися за етапами навчання (тренування) обстановка, визначена планом навчання(тренування)найбільш доцільні дії, тих хто навчається та критерії оцінки навчання (тренування). Заняття проводяться з кожного або одночасно з декількох етапів навчання (тренування). На занятті завідувач НП роз'ясняє особливості проведення етапів навчання (тренування) виходячи із специфіки організації та виконання заходів цивільного захисту на підприємстві в установі, організації. До учасників заняття доводиться порядок розробки та змістовність особистих планів роботи та порядок представлення матеріалів із розбору навчання (тренування) В особистих планах роботи, як правило ,відображаються питання: тема та основні цілі для конкретної навчальної категорії, етапи, навчальні періоди, їх зміст та тривалість, навчальні питання по кожному періоду, час і метод їх відпрацювання, у частині, що стосується заступника, помічника або посередника, зміст, способи, час вручення ввідних та порядок їх відпрацювання з тими, хто навчається. Інструктивно-методичні заняття з керівниками навчальних груп з навчання працівників підприємств, установ, організацій за програмами їх підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях проводяться завідувачем пункту за один день до вивчення працівниками тематики цих програм по узгодженню з керівником підприємства, установи, організації. Мета цих занять підготувати керівників до якісного проведення, занять, вибору та застосуванню методів і прийомів навчання, використанню навчального часу і матеріально технічних засобів. Тривалість

інструкторсько-методичного заняття визначається навчальними цілями, кількістю навчальних питань та ступенем підготовки керівників навчальних груп з підготовки працівників з питань захисту і дій у надзвичайних ситуаціях.

За формою інструктажу проводяться заняття з групою працівників, які відповідно до плануючих документів з організації та проведення спеціального об'єктового навчання (тренування) призначаються керівниками на навчальних місцях, та/або залучаються до робіт з імітації, нарощування обстановки або виконують у ході навчання, тренування практичні роботи з використанням техніки, інструментів, приладів тощо.

4.МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ (ТРЕНУВАННЯ)

Під час практичного відпрацювання учасниками навчання (тренування) навчальних елементів за їх етапами завідувач пункту (НКП) продовжує надавати методичну допомогу у формі консультування його учасників на основі постійного аналізу їх практичних дій згідно з встановленими критеріями оцінки, зокрема щодо оперативності оцінки обстановки, проведення розрахунків сил і засобів та прийняття рішення на ліквідацію надзвичайної ситуації, оформлення протоколів засідань комісій, своєчасності і правильності постановки завдань на проведення заходів та контролю їх виконання згідно з табелем строкових донесень на навчання, тощо. Особисте бачення результатів роботи учасників навчання (тренування) під час їх проведення завідувач пункту (НКП) може пропонуватися для включення його до матеріалів розбору.

Під час розбору навчання, завідувач пункту може надавати рекомендації відносно заходів, які доцільно провести з уточнення плануючої документації, організації навчального процесу з питань навчання різних

категорій працівників діям в умовах надзвичайних ситуацій, а також всіх видів забезпечення для підтримання готовності системи цивільного захисту підприємства, установи, організації на достатньому рівні. За попередньої узгодженості питання, та при необхідності, завідувач пункту може надавати методичну допомогу керівництву підприємства, установи, організації під час відпрацювання ним матеріалів до звіту про його результати.

Завідувач пункту (НКП) за домовленості, може виконувати посередницькі функції, а під час тренувань обласного масштабу виконувати обов'язки члена контрольної групи.

5. ОСНОВНІ ДОКУМЕНТИ, ЩО ВІДПРАЦЬОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ, ЇХ ФОРМИ ТА ЗМІСТ

З метою якісної підготовки і проведення заходів практичної підготовки підприємством, установою, організацією, за методичною допомогою завідувача пункту (НКП) НМЦ ЦЗ та БЖД доцільно розробляти:

На спеціальне об'єктове навчання і тренування на підприємствах в установах, організаціях - наказ про підготовку та проведення спеціального об'єктового навчання (тренування) з цивільного захисту;

- календарний план підготовки спеціального об'єктового навчання (тренування) з ЦЗ;

- план проведення спеціального об'єктового навчання (тренування);

- план об'єкта з графічним показом пунктів відтворення обстановки та переліком засобів імітації, ділянок, рубежів розгортання сил і засобів для відпрацювання практичних заходів;

- почасовий графік введення ввідних, як окремий документ або додаток до плану навчання (тренування);

- таблиць термінових донесень за навчанням (тренуванням);
- наказ про створення комісії з оцінки готовності (допуску) персоналу до проведення комплексного об'єктового навчання;
- акт за результатами роботи комісії з оцінки готовності (допуску) персоналу до проведення навчання результатів контролю знань і умінь учасників навчання;
- звіт про результати проведення спеціального об'єктового навчання, (тренування);
- наказ керівника підприємства, установи, організації про результати проведення заходу практичної підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях та усунення виявлених недоліків.

Інші документи які можуть бути відпрацьовані для підготовки та проведення спеціального об'єктового навчання (тренування): часткові плани заступників, помічників керівника навчання, тренування, витяг з почасового графіка нарощування обстановки з переліком ввідних для посередників, тощо.

На тренування з учасниками навчально-виховного процесу загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів щодо дій у надзвичайних ситуаціях та при виникненні пожеж і проведення ними «Дня цивільного захисту»:

- наказ про підготовку та проведення «Дня цивільного захисту» і тренування з учасниками навчально-виховного процесу
- календарний план підготовки « Дня цивільного захисту» і тренування з учасниками навчально-виховного процесу;
- план-графік проведення « Дня цивільного захисту» і тренування з учасниками навчально-виховного процесу;

- план об'єкту з графічним показом ділянок, рубежів, пунктів відтворення обстановки та переліком засобів імітації;

- часткові плани роботи посадових осіб, які призначені наказом керівника навчального закладу відповідальними за окремі напрями роботи з питань цивільного захисту, а також з підготовки та проведення тренування з учасниками навчально-виховного процесу

- перелік ввідних за Планом реагування на надзвичайні ситуації;

- звіт про підсумки проведення тренування з учасниками навчально-виховного процесу і «Дня цивільного захисту»;

- сценарії агітаційно-пропагандистських заходів за планом «Дня цивільного захисту» на теми захисту учнів (населення) від надзвичайних ситуацій;

- суддівську документацію з різних змагань та вікторин за планом«Дня цивільного захисту»;

- наказ керівника навчального закладу про результати проведення заходу практичної підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях з планом усунення недоліків ;

На тренування з учасниками навчально-виховного процесу дошкільних навчальних закладів щодо дій у надзвичайних ситуаціях та при виникненні пожеж і проведення «Тижня безпеки дитини»:

- наказ про підготовку та проведення тренування з учасниками навчально-виховного процесу і «Тижня безпеки дитини»;

- план проведення тренування з учасниками навчально-виховного процесу та «Тижня безпеки дитини»;

- календарний план підготовки тренування з учасниками навчально-виховного процесу і «Тижня безпеки дитини»;

Часткові плани роботи посадових осіб, які призначені наказом керівника навчального закладу відповідальними за окремі напрями роботи з питань цивільного захисту, а також з підготовки та проведення тренування з учасниками навчально-виховного процесу і «Тижня безпеки дитини»;

Перелік ввідних за Планом реагування на надзвичайні ситуації;

-звіт про підсумки проведення «Тижня безпеки дитини» в дошкільному навчальному закладі;

- наказ керівника навчального закладу про результати проведення заходу практичної підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях,

На об'єктове тренування спеціалізованої служби (формування ЦЗ):

-наказ про підготовку та проведення об'єктового тренування спеціалізованої служби (формування) цивільного захисту;

план-календар підготовки і проведення тренування об'єктового тренування спеціалізованої служби (формування) цивільного захисту;

-тактичні завдання формуванням цивільного захисту;

- план об'єкта зі схемою практичного виконання робіт.

На протипожежне тренування:

-наказ про підготовку та проведення протипожежного тренування;

- план проведення протипожежного тренування;

- план об'єкта зі схемою практичного виконання робіт;

-особисті плани посередників з імітації умовних пожеж та оголошення ввідних;

- план взаємодії з пожежно-рятувальними підрозділами та підрозділами екстреної медичної допомоги.

На проти аварійне тренування:

- наказ про підготовку та проведення проти аварійного тренування;
план проведення проти аварійного тренування;
- план взаємодії з аварійно-рятувальними службами, що обслуговують відповідне підприємство, установу, організацію та підрозділами екстреної медичної допомоги.

На навчальну тривогу:

- план проведення навчальної тривоги, що проводиться згідно з планом локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки;
- схему оповіщення і збору керівного складу, основного складу об'єктової аварійно-рятувальної служби та керівників спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту;
- схему інформування населення, яке проживає поряд з об'єктами підвищеної небезпеки;
- Формалізовані документи і варіанти планів.

6.ОБЛІК РОБОТИ З МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СПЕЦІАЛЬНИХ ОБ'ЄКТОВИХ НАВЧАНЬ (ТРЕНУВАНЬ)

Облік роботи завідувача пункту (НКП) НМЦ ЦЗ та БЖД ведеться в Журналі обліку методичного супроводу з підготовки та проведення заходів практичної підготовки. Журнал обліку методичного супроводу з підготовки та проведення заходів практичної підготовки ведеться завідувачем НП на кожне підприємство, установу, організацію, яке забезпечується ним під час підготовки та проведення конкретного заходу практичної підготовки. У журналі доцільно відображати проведені ним заняття, факт проведення яких та їх результати керівник підприємства, установи, організації засвідчує особистим підписом і скріплює печаткою.

У журналах обліку методичного супроводу з підготовки та проведення «Дня цивільного захисту» у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, ліцеях та в журналах методичного супроводу з підготовки та проведення «Тижня безпеки дитини» (ТБД) в дошкільних навчальних закладах відображаються завдання по ознайомленню з документацією з цивільного захисту, підготовці відповідних плануючих документів, підготовці учасників, підготовці навчальних місць з відпрацювання практичних заходів проведення ДЦЗ, ТБД, відпрацювання практичних заходів за етапами проведення, підведення підсумків, підготовці практичних заходів з усунення недоліків. В журналах обліку методичного супроводу з підготовки та проведення занять з практичної підготовки, крім найменування навчально-виробничих завдань (робіт), номерів навчального елемента та виду заняття, вказується кількість годин та посади і прізвища осіб, з якими проводилися заняття.

Журнали обліку методичного супроводу з підготовки та проведення занять з практичної підготовки є обліковим документом для визначення річного навантаження завідувачів пункті (навчально-консультаційних)

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Скасування розпорядженням Кабінетом Міністрів України

Наказу Міністерства внутрішніх справ України від 11.09.2014 №934 «Про затвердження порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту», яким визначались основні положення з організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань, що мають застосовуватись підприємствами, установами та організаціями при реалізації ними завдань, передбачених Постановами Кабінету Міністрів України №№ 443, 444 від 26.06 2013 року та №819 від 23.10.2013 року. викликало проблеми щодо організації та

проведення суб'єктами господарювання спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.

Роз'яснення, надані листом ДСНС України від 26.04.2017 року № 16-6361/161. «Рекомендації щодо проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту» дали більше простору для вдосконалення методичного супроводу з підготовки та проведення занять з практичної підготовки, але на жаль вони є лише рекомендаційними для керівників підприємств, установ та організацій. Це потребує ще більших зусиль для удосконалення системи тісної взаємодії з керівництвом підприємств, установ, організацій з питань методичного супроводу підготовки та проведення занять з практичної підготовки, та навчання з цивільного захисту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс Цивільного захисту України.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013р. №443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013р. №444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2013р. №819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014р. №11 «Про затвердження Положення про єдину державу систему цивільного захисту».

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2013р. №787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту».

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.01.2015р. №18 «Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій».

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2015р. №101 «Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту».

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015р. №409 «Про затвердження Типового положення про регіональну та місцеву комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій».

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.07.2015р. №469 «Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту».

12. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21.10.2014 р № 1112 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 листопада 2014 р. за N 1398/26175 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу з функціонального навчання»

13. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29.05.2014р. №523 «Про затвердження Типового положення про територіальні курси, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності».

14. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26.12.2014р. №1406 «Про затвердження Положення про штаб з ліквідації наслідків

надзвичайної ситуації та Видів оперативно-технічної і звітної документації штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації».

15. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 31.01.2015р. №113 «Про затвердження Примірного положення про формування цивільного захисту».

16. Наказ Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 06.06.2014р. №310 «Про затвердження Програми загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях» (у редакції наказу ДСНС України 08.08.2014 №458).

17. Наказ Міністерства України з надзвичайних ситуацій від 16.07.2009р. №494 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення планів цивільного захисту підприємств, установ, організацій на особливий період».

18. Лист ДСНС України від 26.04.2017 року «Про проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту»

ДОДАТКИ

Додаток 1

Перелік скорочень

МВС	- Міністерство внутрішніх справ України
ДСНС	- Державна служба України з надзвичайних ситуацій
НМЦ ЦЗ та БЖД- безпеки	Навчально-методичний центр цивільного захисту та життєдіяльності
ЕК	- комісія з питань евакуації
ЄДС ЦЗ	- єдина державна система цивільного захисту
ЗС ЦЗ	- захисна споруда цивільного захисту
ІТЗ	- інженерно-технічні заходи
СОН	- спеціальне об'єктове навчання з питань цивільного захисту
СОТ	- спеціальне об'єктове тренування з питань цивільного захисту
МТЗ	- матеріально-технічне забезпечення
НКП	- навчально-консультаційний пункт
НС	- надзвичайна ситуація
НЦЗ	- начальник цивільного захисту
НШ	- начальник штабу керівництва навчання
ПНО	- потенційно-небезпечний об'єкт
ДЦЗ	- день цивільного захисту в школі, ліцеї
ТБД	- тиждень безпеки дитини
ОПН	- об'єкт підвищеної небезпеки
ПУ	- пункт управління
РІНР	- рятувальні та інші невідкладні роботи
ССЦЗ	- спеціалізована служба цивільного захисту
ФЦЗ	- формування цивільного захисту
СГ	- суб'єкт господарської діяльності
ЦЗ	- цивільний захист